

Stachys aleurites Boiss. & Heldr.

Some observational notes by David Merrick

2025-01-30 07:11 (c) Copyright licensing for re-use

Draft Version

Latest version : archive.org or academia.edu

All Species : antalya-plants-bitkileri.blogspot.com

Contact : [iNaturalist](#) [Facebook](#) [Blogspot](#)

Observational Notes

Location

Stachys aleurites is found within Antalya city and close by. As you progress away from the city, in its wooded edges Stachys bombycina becomes more common, and also at times plants of intermediate appearance between the two. Records quoted^A have it appearing to about 20 km from central Atatürk Park, with additional records at 50 km NE and a 1950 record from Mersin, together reaching an altitude of 1275 m.

Habitat

It grows on the surfaces of natural calcareous rocks, on sloping faces and

GOOGLE ÇEVİRİSİ (DÜZELTİLMEMİŞ)

Taslak Sürüm

Son sürüm : archive.org or academia.edu

All Species : antalya-plants-bitkileri.blogspot.com

İletişim : [iNaturalist](#) [Facebook](#) [Blogspot](#)

Gözlem Notları

Konum

Stachys aleurites, Antalya şehrinde ve yakınlarında bulunur. Şehirden uzaklaştıkça, ormanlık kenarlarında Stachys bombycina daha yaygın hale gelir ve ayrıca zaman zaman ikisi arasında ara görünümde bitkiler de görülür. Alıntılanan kayıtlarda, Atatürk Parkı'nın merkezine yaklaşık 20 km uzaklıkta, 50 km NE'de ek kayıtlar ve Mersin'den 1950 tarihli bir kayıtlarla birlikte, toplamda 1275 m rakıma ulaştığı belirtilmektedir.

Habitat

Doğal kalkerli kayaların yüzeylerinde, eğimli yüzeylerde ve dikey kenarlarda, hem güneşe

vertical sides, both exposed to the sun and in shade that receives little or no direct sunlight. As a large plant with a substantial base, it tends to grow from the rock cracks and holes rather than actually on the surfaces.

It grows at the top of the sea cliffs but doesn't seem to grow down its sides. However on the east end of the Beach Park it grows on the large rocks at the start of the beach elevated from the ground, so it may be that the difficulty in growing on the cliff sides is due to high wind and inability to be dispersed there, more than a dislike of salt spray from winter storms.

Appearance

It grows to be a moderate to large plant with generally simple, wiry-looking stems. Like many of these rockside Stachys, it has two modes of growth. In one mode, usually when growing on upper surfaces and slopes, but also on vertical sides, the plant is roundly-proportioned and its stems are straightish with the central ones perpendicular to the plant base (even if growing sideways) and the edge ones spreading at an angle, though on vertical sides this may be asymmetrically proportioned so as to be generally upwards or downwards (in which case the stems may also include an upward curve), but in the other growth mode, usually on vertical sides, particularly in the shade, the plant hangs its parts downwards in a straggly fashion up to about 1.5 m in length and its stems hanging down then curve outwards, though in the first erect growth mode it is very much shorter. This dual growth habit isn't reflected in botanical treatments, which tend to convey it as an erect plant.

Initially the whole plant has a greyish white look due to a thin surface matting of cobwebby hairs, however as it matures this

maruz kalan hem de çok az veya hiç doğrudan güneş ışığı almayan gölgede büyür. Önemli bir tabanı olan büyük bir bitki olarak, aslında yüzeylerde büyümek yerine kaya çatlaklarından ve deliklerinden büyüme eğilimindedir.

Deniz kayalıklarının tepesinde yetişir ancak kenarlarından aşağı doğru yetişmiyor gibi görünüyor. Ancak Beach Park'ın doğu ucunda, yerden yüksekte plajın başlangıcındaki büyük kayalarda yetişiyor, bu yüzden kayalık kenarlarında yetişmenin zorluğu, kış fırtınalarından kaynaklanan tuz püskürtmesinden hoşlanmamaktan ziyade, kuvvetli rüzgar ve orada dağılamamasından kaynaklanıyor olabilir.

Görünüm

Genellikle basit, tel gibi görünen gövdelere sahip orta ila büyük bir bitki olarak büyür. Bu kaya kenarı Stachys'lerinin çoğu gibi, iki büyüme moduna sahiptir. Birinci modda, genellikle üst yüzeylerde ve yamaçlarda, ancak dikey kenarlarda da büyürken, bitki yuvarlak orantılıdır ve gövdeleri düzdür, merkezi olanlar bitki tabanına diktir (yanlara doğru büyüyor olsa bile) ve kenar olanlar açılı olarak yayılır, ancak dikey kenarlarda bu genellikle yukarı veya aşağı doğru olacak şekilde asimetric olarak orantılı olabilir (bu durumda gövdeler yukarı doğru bir eğri de içerebilir), ancak diğer büyüme modunda, genellikle dikey kenarlarda, özellikle gölgede, bitki parçalarını yaklaşık 1,5 m uzunluğa kadar dağınık bir şekilde aşağıya doğru sarkıtır ve gövdeleri aşağı doğru sarkıttıktan sonra dışa doğru kıvrılır, ancak ilk dik büyüme modunda çok daha kısadır. Bu ikili büyüme alışkanlığı, onu dik bir bitki olarak aktarma eğiliminde olan botanik işlemlere yansımaz.

Başlangıçta tüm bitki, örümcek ağı gibi ince bir yüzey paspası nedeniyle gri-beyaz bir görünüme sahiptir, ancak olgunlaştıkça bu

is gradually lost, and when properly aged the stems lack these hairs or nearly so, resulting in green stems, becoming eventually brown hairless stems - by January the stems are mostly brownish, except for late-flowering plants. By contrast, the most similar plant, *S. bombycina* (and *S. distans*, an eastern species seen in İçel), has a dense woolly surface that is retained even on the gone-over brown stems and calyxes.

Its flowers are clustered densely together on very short stalks in whorls, usually 3 or more whorls, but generally no more than 6, the top few whorls tending to be fairly close together, though not always. The recent PDF on the section^A gives up to 12 whorls, which when occurring in my experience would be a very remarkable sight.

The flowers are white, with pale purple or pink dots and lines on the lower lip and two dark purple V shapes on the upper lip (with some minor markings), so that the inner edges of the two upper Vs are thinner and form a straight guideline into the flower, and the two outer edges are broader and presumably attract insects from a distance. These markings can at times broaden, such that the lower lip may end up rather pink-looking rather than white, or the upper lip may have outer edges broadened to form substantial areas of dark purple. There is usually some colouring present, so unusually when the colours are so weak that the flowers look white (which only needs to be the lower lip when looking from above), it is very eye-catching.

In Geyikbayırı I have some old photos of the species that have notably different flower markings (see end photos), which would be worth investigating, given the strong interrelation of flower patterns, insects and speciation. The altitude there was about 500 m.

yavaş yavaş kaybolur ve uygun şekilde yaşlandığında saplarda bu tüyler yoktur veya neredeyse yoktur, yeşil saplara dönüşür - Ocak ayına kadar sapsız çoğunlukla kahverengidir, geç çiçek açan bitkiler hariç. Buna karşılık, en benzer bitki olan *S. bombycina* (ve İçel'de görülen doğu türü *S. distans*), üzeri kahverengi saplarda ve çanak yapraklarda bile korunan yoğun yünlü bir yüzeye sahiptir.

Çiçekleri çok kısa saplarda, genellikle 3 veya daha fazla, ancak genellikle 6'dan fazla olmayan halkalar halinde yoğun bir şekilde kümelenmiştir, en üstteki birkaç halka birbirine oldukça yakın olma eğilimindedir, ancak her zaman değil. A bölümündeki son PDF, 12 halkaya kadar veriyor ve benim deneyimime göre bu çok dikkat çekici bir görüntü olurdu.

Çiçekler beyazdır, alt dudakta soluk mor veya pembe noktalar ve çizgiler ve üst dudakta iki koyu mor V şekli (bazı küçük işaretlerle), böylece iki üst V'nin iç kenarları daha incedir ve çiçeğe doğru düz bir kılavuz oluşturur ve iki dış kenar daha geniştir ve muhtemelen böcekleri uzaktan çeker. Bu işaretler zaman zaman genişleyebilir, böylece alt dudak beyaz yerine pembe görünebilir veya üst dudak dış kenarları genişleyerek önemli koyu mor alanlar oluşturabilir. Genellikle biraz renklendirme mevcuttur, bu nedenle alışılmadık bir şekilde renkler o kadar zayıf olduğunda çiçekler beyaz görünür (yukarıdan bakıldığında sadece alt dudak olması gerekir), çok dikkat çekicidir.

Geyikbayırı'nda, çiçek desenleri, böcekler ve türleşme arasındaki güçlü ilişki göz önüne alındığında araştırmaya değer olabilecek, belirgin şekilde farklı çiçek işaretlerine sahip türlerin bazı eski fotoğraflarım var (sondaki fotoğraflara bakın). Oradaki yükseklik

The calyx lobes very strikingly have long hard tips that in maturing recurve and also lose their white felt, and become large spiny balls, at first green, and then brown. This distinguishes it from *S. bombycina* (and *S. distans*) with both those retaining their white wool, and *S. bombycina* further having rather erect poorly-spined calyx lobes.

Flowering Times

S. aleurites can be found flowering much of the year, from the end of March all the way through to the start of February, so you will have to look around a little to find it flowering in the trailing months of that range and it would be difficult to find flowering mid-Feb to mid-Mar.

Threats

The plant is currently given ^A as NT (Near-Threatened; IUCN 2017) due to human activities (tourism) and urbanisation, a change from LC (Least Concern). My impression of the species is that due to the habitats it grows on, as well as the distant locations it is found in, it is unlikely to be extinguished by human activities, however human developments could certainly cut down and fragment the number of spots it is presently found to grow on, since it happily grows on small isolated rocks which can be some of the first to be removed for development; certainly in the last decades the expanse of the city must have wiped it out from a large part of the developable lowlands where the city now stands; but the vertical faces of some of the parks and riversides and other cavities should ensure its continuance. Climate change therefore seems to me to pose the more critical challenge to its existence, although the extensive altitude range suggests it will be able to persist.

yaklaşık 500 m idi.

Kaliks lobları, olgunlaştıklarında geriye doğru kıvrılan ve beyaz keçelerini kaybeden ve önce yeşil, sonra kahverengi büyük dikenli toplara dönüşen çok çarpıcı bir şekilde uzun sert uçlara sahiptir. Bu, onu beyaz yünlerini koruyan *S. bombycina*'dan (ve *S. distans*'tan) ve *S. bombycina*'nın da oldukça dik ve zayıf dikenli kaliks loblarına sahip olmasından ayırır.

Çiçeklenme Zamanları

S. aleurites yılın büyük bölümünde, Mart ayının sonundan Şubat ayının başına kadar çiçek açarken bulunabilir, bu nedenle bu aralığın son aylarında çiçek açtığını bulmak için biraz etrafınıza bakmanız gerekecek ve Şubat ortasından Mart ortasına kadar çiçek açanını bulmak zor olacaktır.

Tehditler

Bitki şu anda insan faaliyetleri (turizm) ve kentleşme nedeniyle NT (Neredeyse Tehdit Altında; IUCN 2017) olarak A olarak derecelendirilmiştir; bu, LC'den (En Az Endişe Verici) bir değişikliktir. Tür hakkındaki izlenimim, üzerinde büyüdüğü habitatlar ve bulunduğu uzak yerler nedeniyle, insan faaliyetleri tarafından yok olmasının olası olmadığıdır; ancak insan gelişmeleri, şu anda üzerinde büyüdüğü yerlerin sayısını kesinlikle azaltabilir ve parçalayabilir; çünkü gelişme için ilk kaldırılacak olanlardan bazıları olabilen küçük izole kayalarda mutlu bir şekilde büyür; kesinlikle son on yıllarda şehrin genişlemesi, onu şu anda şehrin bulunduğu geliştirilebilir ovaların büyük bir bölümünden silmiş olmalı; ancak bazı parkların, nehir kıyılarının ve diğer oyukların dikey yüzeyleri, devamlılığını sağlamalıdır. Bu nedenle, iklim değişikliğinin varlığına daha kritik bir zorluk oluşturduğunu düşünüyorum, ancak geniş yükseklik aralığı, varlığını sürdürebileceğini gösteriyor.

Future Research

- Refind and photo the anomalous Geyikbayırı forms.
- Explore the forms that are intermediate between *S. aleurites* and *S. bombycina*.
- See how the brown end of season stems cycle into green start of season stems.
- Explore the glanding among the hairs.
- Record the insects visiting it.

Botanical Descriptions & References

- 2020 - Taxonomic revision of *Stachys* sect. *Olisia* (Lamiaceae: Lamioideae) in Turkey, E. Akçiçek [Ref: "A"] - <https://www.researchgate.net/publication/342261273>
- 1982 - Flora of Turkey and the East Aegean Islands, vol. 7, P.H.Davis, p. 204 (key) and p. 246 (description).

Gallery

Zoom in to any photo for closer detail.

Gelecekteki Araştırmalar

- Anormal Geyikbayırı formlarını yeniden bulun ve fotoğraflayın.
- *S. aleurites* ve *S. bombycina* arasındaki ara formları keşfedin.
- Kahverengi mevsim sonu gövdelerinin yeşil mevsim başı gövdelerine nasıl dönüştüğünü görün.
- Tüyler arasındaki salgı bezlerini keşfedin.
- Ziyaret eden böcekleri kaydedin.

Botanik Açıklamalar ve Referanslar

- 2020 - Türkiye'de *Stachys* sect. *Olisia*'nın (Lamiaceae: Lamioideae) taksonomik revizyonu, E. Akçiçek [Ref: "A"] - <https://www.researchgate.net/publication/342261273>
- 1982 - Flora of Turkey and the East Aegean Islands, cilt 7, P.H. Davis, s. 204 (anahtar) ve s. 246 (açıklama).

Galeri

Daha yakından incelemek için herhangi bir fotoğrafı yakınlaştırın.

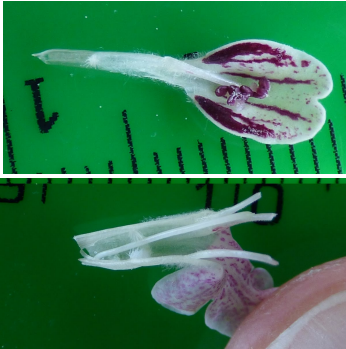

Photographs

- ZIP of Photos / Fotoğrafların ZIP'i :

<https://archive.org/download/free-plant-photos/stachys-aleurites-boiss-heldr.zip>

Upright Form	Sideways Form	Hanging Form (quite green here)	Hanging Form (here c. 1.5 m)
			

Flower face : standard patterns	Flower parts, showing hair ring	Pale lower lip, patterned upper lip	Pale upper and lower
			

Flower profile	Calyx shape (varying with position?)	Calyx throat with 4 nutlets	Nutlets
			

End whorls proximate (here many)	Double-whorl, spinescent, curling	Maturing whorls, hanging form	Mature whorls, hanging form
			

Young form	Mature regrowth	Stem with early hairs	Stem mature, hairs mostly gone
			

Leaf upper hairs	Leaf underside hairs	Leaf and petiole	Young leaves can be quite woolly
			

Glands on leaf upper, unus. dense	Glands on leaf under, unus. dense	More glanding	Hardened stem corners
			

Geyikbayırı Form

Geyikbayırı patterning, 500 m	Geyikbayırı form		
			